

Identifikace vzdělávacího materiálu	VY_52_INOVACE_F.7.B.29	EU OP VK
Škola, adresa	ZŠ Smetanova 1509, Přelouč	
Autor	Mgr. Ladislav Hejný	
Období tvorby VM	Duben 2012	
Ročník	7.	
Předmět	Fyzika	
Název, anotace	<p>Hydraulika</p> <p>Pomocí této prezentace pochopí žáci princip činnosti hydraulických zařízení. Dokáží vypočítat příklady na přenos tlaku v kapalině a přiřadí použití hydraulických lisů k různým výrobním postupům.</p>	

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

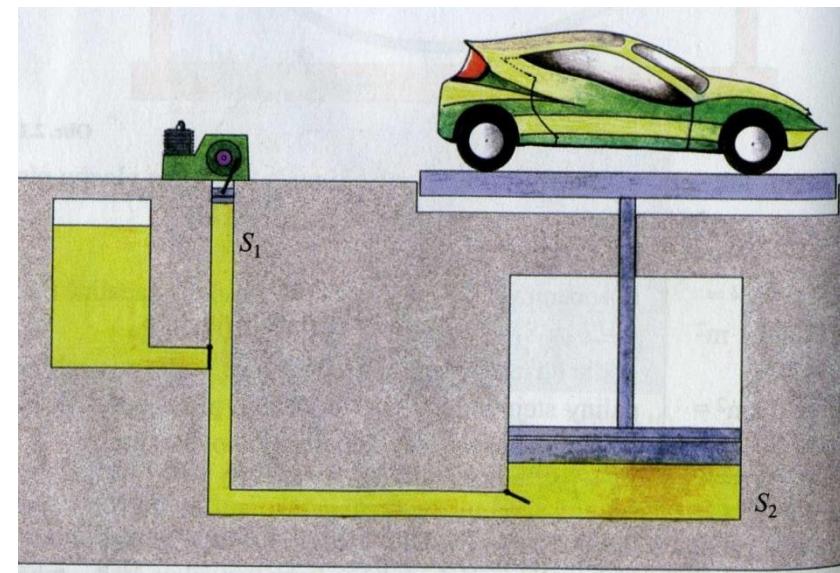
Hydraulika

- Pomocí malé tlakové síly F_1 působící na píst s malým plošným obsahem S_1 umožňuje vyvolat velkou tlakovou sílu F_2 působící na píst s velkým plošným obsahem S_2
- Je technická disciplína zabývající se využitím **mechanických vlastností tekutin** pro technické účely. Které z těchto vlastností znáš ?
- Umožňuje vytvoření hydraulického zařízení. V kterých oborech lidské činnosti se dá prakticky využít ?

Jak se nazývá zařízení na obrázku ?

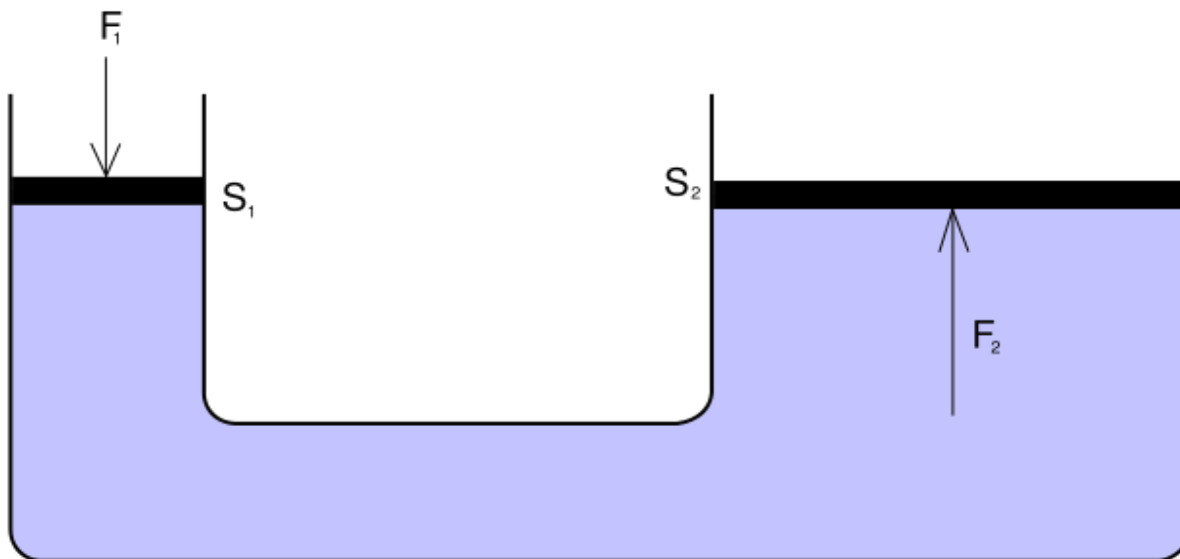
K čemu se používá ?

Vysvětli princip jeho činnosti !

Hydraulické zařízení

- Je mechanický stroj, jehož hlavní součásti jsou dva písty a mezi nimi uzavřená kapalina. O jakou kapalinu se obvykle jedná ?
- Princip činnosti vychází z Pascalova zákona:
Síla, působící na první píst, vytváří v kapalině ....., který se přenáší do všech míst kapaliny, tedy i k druhému ..... Na druhý píst tlačí ..... stejně velkým tlakem a podle velikosti ..... pístu působí celkovou silou, která může být větší než byla původní síla na první píst. Síla se tak nejen přenese, ale i .....

Doplň do textu pojmy:
pístu, kapalina, tlak, zvětší,
obsahu

Na větší píst působí
..... síla tak, že tlak ?
zůstává stejně .....

Výpočty

Kolikrát má jeden z pístů větší obsah, tolikrát větší síla na něj působí.

$$p = konst = \frac{F_1}{S_1} = \frac{F_2}{S_2}$$

- Malý píst hydraulického lisu má plochu 4 cm², větší 180 cm². Na malý píst působí síla 4 kN. Jaká síla působí na velký píst ?
- Obsah malého pístu je 10 cm². Působí na něj vnější tlaková síla 100 N. Urči obsah velkého pístu, působí-li na něj kapalina tlakovou silou 3 kN.
- Doplň chybějící údaje v tabulce !

LIS	S ₁	S ₂	F ₁	F ₂
1	2 cm ²	200 cm ²	20 N	
2		600 cm ²	200 N	3000 N
3	3 cm ²	0,6 m		20 MN
4	5 cm		400 N	800 kN

Hydraulické lisy

Přiřaď příklady lisování k různým výrobním postupům a odvětvím průmyslu

1) Lisování šťáv z ovoce

2) Lisování plastických hmot

3) Lisování součástek

A) Chemický průmysl

B) Strojírenství

C) Potravinářství

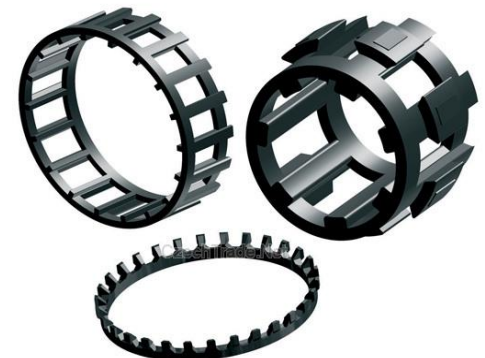
I.....Při výrobě výlisků používáme technologii vstřikování

II.....Při lisování vytéká mošt z lisu nejprve samovolně, postupně je pak třeba zvyšovat tlak

III.....Výroba technické lisované pryže je prováděna na klasických gumárenských lisech

Rozmysli

- Co označuje pojem **hydraulická ruka** ?
- K čemu slouží zvedací zařízení zvané **drapák** ?
- Čím je zajištěno zdvihání **zvedací plošiny** ?
- Proč je přenos síly u vysokozdvížného vozíku hydraulický ?

Přiřaď modře označená zařízení k obrázkům !!!

Zdroj – odkazy – obrázky

[online, cit. 12. 4. 2012]. Dostupné z:

- Bohuněk J. + Kolářová R. - Fyzika pro 7.ročník ZŠ (Prometheus 1998)
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Hydraulic_Truck_Crane.jpg
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Grapple_truck.png
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:LKW_Ladebordwand_WP.jpg
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Hydraulicky_lis.svg
- http://www.czechtrade.net/winfoto.php?img=/foto_produkt/45474141_261989_1_.jpg&w=600&h=467
- <http://www.rubena.eu/index.php?stranka=4&scid=238&PHPSESSID=747e66cea3cd598fbacb841ad5924cee>
- <http://www.vares.cz/product/lis-12-litru-660/>